

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

III. De Immunitate reali & personali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Comædiæ
profanæ.

18. Deinde Comædiæ profanæ, ac ludi Theatrales, penitus in Ecclesijs fieri prohibentur; non obstante quacunquæ consuetudine contrariâ, quæ potius corruptela dicenda est, *o. Cum decorum. de Vita & honest. Cleric.* Quamvis pia & honesta spectacula ibidem exhiberi valeant. Pirhing *loc. cit. n. 14.* post Sylvestrum, & alios.

Comestiones, vel accubitus, &c.

19. Item non oportet in Basilicis, seu Ecclesijs agapem facere, & intus manducare, vel accubitus facere, *c. Non oportet. dist. 42.* Neque intra Ecclesiam possunt suppellectilia reponi; nisi id necesse sit propter hostiles incursus, aut alias necessitates, quibus tamen cessantibus ad pristina loca reportari debent, *arg. c. Oratorium. dist. 42.* & tradit Azorius *loc. cit. q. 3.*

Musice impuræ, omnèsq; actiones sæculares.

20. Tandem novissimè Concilium Trid. *Sess. 22. in Decreto de observandis & evitandis in celebratione Missæ,* statuit, ut Ordinarij locorum ab Ecclesijs musicas eas, ubi sive organo, sive cantu lascivum aut impurum aliquid miscetur, item sæculares omnes actiones, vana, atque adeò profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant; ut *Domus Dei verè domus orationis esse videatur, ac dici possit.*

Quid de Disputationibus?

21. Quæres, an licitum sit, Disputationes in Ecclesijs habere? *Resp. affirmativè: quia scientia est donum Dei, & res sancta, arg. L. 1. ff. de Varijs & extraord. cognition. ibi: Et quidem res sanctissima, civilis sapientia.* Abbas *c. Cum Ecclesia. de Immunit. Eccles.* Azorius *loc. cit. q. 4.* Pirhing *n. 11.* & alij.

Violentia Ecclesijs non est inferenda.

22. **CONCL. V.** Ad Immunitatem Ecclesiarum pertinet etiam, ne quis eis violentiam inferat, infringendo earundem fores, vel ipsas spoliando suis bonis, aut hujusmodi quidpiam attentando. *Paret hoc ex c. Omnes. & c. Quisquis. 17. q. 4.* cum concordantijs, ubi tales judicantur sacrilegi. Quinimò Ecclesiarum Dei violatores, sive cum effractione spoliantes Ecclesias, ipso jure excommunicati sunt, *arg. c. Canonica. 11. q. 3. & c. Sicut. 17. q. 4. & c. Conquesti. de Sent. Excom. junctâ Glosâ ibidem, & Excommunicatos nunciatis.*

Pœna contra facientium.

Q U Æ S T I O III.

De Immunitate reali, & personali.

Immunitas realis, & personalis, in quo consistat?

23. **CONCL. I.** Immunitas rerum, & personarum Ecclesiasticarum (quam aliàs *realem, & personalem* appellant) generatim consistit in hoc, quod res, atque personæ Ecclesiasticae, à jurisdictione sæcularium Magistratum, eorūque

que exactionibus, & oneribus immunes sint, & libera. Ita omnes Theologi, Canonistæ, & Juris consulti Catholici; estque definitum in Concilio Lateranensi sub Alexandro III. cap. 19. & refertur c. Non minus. de Immunit. Eccles. ubi etiam Laici collectas Clericis, vel Ecclesijs imponentes, aut jurisdictionem ipsorum usurpantes, si moniti non desistant, unâ cum fautoribus suis ipso facto excommunicantur. Concordat Concilium Generale sub Innocentio III. cap. 46. relatum in c. Adversus. eod. juncto c. Quia nonnulli. eod. in 6. & Clem. un. eod. cum concordantijs.

24. Hæc Conclusio ut melius intelligatur, sciendum, quod bona Ecclesiarum, & Ecclesiasticarum personarum, triplicis generis distingui possunt. Primi generis sunt ipsæmet Ecclesiæ materiales, unâ cum Cæmeterijs; item vasa sacra, vestes, & quæcunque consecrata, sive benedicta sunt, tanquam Divini cultûs instrumenta. Et de his certum est, atque ab omnibus (c) concessum, ea Jure Divino esse exempta à jurisdictione, & quibuscunque exactionibus Magistratum sæcularium: nullam enim temporalem utilitatem habent, quæ in ætimationem venire possit; utpote cum ad Divini cultûs ministerium specialiter dedicata, nullis alijs humanis usibus applicari possint, juxta Reg. § 1. Juris in 6. *Semel Deo dicatum, non est ad usus humanos ulterius transferendum.*

Bona Ecclesiarum, & personarum Ecclesiasticarum, sunt triplicis generis.
I. (c) Conformer dicitur num. 6. & seqq.

25. Alterum genus complectitur bona Ecclesiarum tum immobilia. tum mobilia, quæ sive à Fundatoribus, sive ab alijs Fidelibus, ad honorem Dei oblata seu donata fuerunt, ut per Prælatos Ecclesiarum in pios usus, utputà in ornatum Ecclesiæ, ac Ministrorum ejus sive pauperum sustentationem convertantur. Et de hisce bonis procedere dictam Decretalem, *Non minus*. cum concordantijs, conveniunt pariter Doctores, eò quod sint Deo oblata, atque ad cultum ipsius specialiter destinata; sicque non nisi in pios usus convertenda (quod secus foret, si per exactiones Sæcularium gravarentur, atque diminuerentur) cum sint res Dei, & *Sanctum Sanctorum Domino*, c. Nulli. 12. q. 2. & alibi.

II. ac

26. Tertium bonorum genus est eorum, quæ ad Ecclesiam, aut Personas Ecclesiasticas, pervenerunt alijs titulis, sive causis: utputà emptione, hæreditate, arte, labore manuali, aut alio quopiam titulo temporali. Et de his, præcipue verò de bonis patrimonialibus Clericorum, posset nonnulla moveri difficultas: sit tamen

III. Declaratur.

Bona Cleri-
corum pa-
trimonia-
lia, an gau-
deant Im-
munitate?

27. CONCL. II. Non solum bona Ecclesiæ quocunque iure titulo acquisita, sed etiam bona patrimonialia Clericorum, gaudent Immunitate ab extraordinarijs collectis, & jurisdictione sæculari, atque potiuntur privilegio Fori. Ita communis Doctorum, uti testatur Barbosa *lib. 1. Juris Eccles. univ. cap. 39. §. 5. num. 6.* Layman *lib. 4. tract. 9. cap. 6. num. 9.* Pirhing *ut de Immunit. Eccles. num. 62.* Engel *num. 24.* cum alijs. Et hoc aperte desumitur ex Juribus *num. 6.* allegatis, utpote quæ de rebus Ecclesiæ, & Ecclesiasticarum personarum, indistinctè, atque pariformiter loquuntur. Accedit ratio: quia *accessorium naturam sequi congruit principalis*, juxta Reg. 42. Juris in 6. cum concordantijs. Simulque magis dignum trahit ad se minus dignum, *arg. c. Quod in dubijs. de Consecrat. Eccles.* Atqui dicta bona sunt quid accessorium ad personas Ecclesiasticas, simulque hæc multò digniores illis; ergo. Quinimò Magistratus sæcularis nihil posset statuere circa ejusmodi bona patrimonialia Clericorum, nisi obligando simul ipsasmet eorum personas: sed has gaudere Immunitate Ecclesiastica, fatentur omnes Catholici. (d) Et hæc rationes à pari, vel etiam à fortiori, militent de bonis Ecclesiarum tertij generis: nam, ut dicitur I. Quæ religiosis. ff. de Rei vendicat. *Quæ religiosis adhaerent, religiosa sunt.*

Quid de bonis Feudalibus?

28. Limitatur hætenus allata doctrina in nonnullis casibus. Et I. quidem in bonis Feudalibus: nam hæc non pleno jure transeunt in Clericum, aut Ecclesiam, sed dominus directus, qui eadem concessit, præter dominium ipsorum directum certas sibi condiciones & jura reservat; quæ proinde à Clericis, atque Ecclesijs, erunt observanda. Unde pariter, si Ecclesia, vel Clericus, à sæculari domino, v. g. Imperatore Feudum habeat, ac super jure Feudi quæstio inter Clericum & Laicum emerferit, ea non per Judicem Ecclesiasticum, sed per dominum Feudi erit terminanda, prout decisum habetur *c. Ex transmissa. & c. Verum. de Foro competent.* Hinc respectu sæcularis Feudi Ecclesia, vel Clericus, non gaudet privilegio Fori, sed tenetur coram sæculari domino Feudi judicium subire; & convenitur coram eo in actionibus tam realibus, quàm personalibus Feudum concernentibus.

Aut si Fundator in bonis Ecclesiæ reservavit sibi certam pensionem?

29. Limitatur II. Si Fundator, seu Patronus, v. g. Princeps territorialis, in ipso Foundationis limine sibi certam pensionem, sive annuos redditus, in bonis Ecclesiæ attributis reservasset, atque ipsos Episcopus ante consecrationem Ecclesiæ eidem constituisset,

tuisset, arg. c. Præterea. de iure patron. ubi Patronis permittitur in Ecclesijs antiquos & moderatos redditus a locorum Episcopis institutos exigere. Postquam autem Ecclesia jam ædificata, dotata, & consecrata est, novi census eidem imponi non possunt, nec veteres augeri, c. Prohibemus. eod. cum concordantijs. Quod si secus fiat, illud irritum erit.

30. Limitatur III. Quoad onera antiqua, seu quæ rebus, antequam ad Ecclesiam quocunque titulo devenissent, prius jam imposita fuerunt: nam quælibet res transit cum suo onere, arg. c. Ex litteris. de Pignoribus, & alibi. Hinc Ecclesia, vel Clericus tenetur ad huiusmodi onera antiqua præstanda, dummodo ea sint vera, & realia, id est, ipsis fundis seu bonis infixæ, perpetua, certa, & determinata, arg. cap. 1. iunctâ Glossâ. x. Senioribus. de Census. Et in hoc sensu procedit textus c. Si tributum. 11. q. 1. ibi: *Agri Ecclesia solvunt tributum*: Et illud c. Tributum. 23. q. 8. *Quia de exterioribus Ecclesia, quod constitutum antiquitus est, pro pace & quiete, qua nos tueri, & defensare debent, Imperatoribus persolvendum est.*

Quid loquendo de oneribus antiquis?

31. Dicitur, quoad onera antiqua; sive, ut Canone proximè relato dicitur, quod constitutum antiquitus est. Nam loquendo de oneribus novis, seu quæ imponuntur bonis Ecclesiarum, vel personarum Ecclesiasticarum eo tempore, quo bona illa jam spectabant ad Ecclesias vel personas Ecclesiasticas, ab eiusmodi oneribus hæc profus immunes sunt, per textus num. 6. allegatos. Et quamvis Bartolus in l. Rescripto. §. fin. num. 5. de Minoribus, teneat, Principes laicos posse efficere tributaria, & affecta omnia prædia eorum Territorij, ita ut cum exinde ad Ecclesias pervenerint, obnoxia sint collectis postea imponendis: tamen ejus cautelam esse fallam, & contra Immunitatem Ecclesiæ, & ab omnibus communiter reprobata, ait Fagnanus in c. Non minus. num. 11. de Immunit. Eccles. post Baldum, & Rotam, quos citat.

Ac etiam novis, sive postea imponendis?

32. CONCL. III. Etiam in communibus necessitatibus, & utilitatibus Reipublicæ, prohibitum est Laicis sub pœna excommunicationis, novas exactiones seu collectas Ecclesijs, aut Clericis imponere. Ita hodie clarissimè habetur in Bulla Cœnæ Domini, ubi §. 18. imponentes collectas Ecclesijs, vel personis Ecclesiasticis, ipso facto excommunicantur. Id ipsum iam antehac prohibitum fuerat in Concilio Lateranensi, sub Alexandro III.

Laici non possunt, etiam in communibus necessitatibus, novas collectas Ecclesijs, & Clericis imponere.

Bbbbb ;

ac

ac refertur c. *Non minùs, de Immunit. Eccles.* ubi contra oppositum attentantes, sic statutum legitur: *Quocirca sub anathematis districtione fieri de cetero talia prohibemus: nisi Episcopus, & Clerus tantam necessitatem, vel utilitatem aspexerint, ut absque ulla exactione ad relevandas communes utilitates, vel necessitates, ubi Laicorum non suppetunt facultates, subsidia per Ecclesias existiment conferenda. Hæc ibi.*

An possint
præstari
absque ulla
exactione
Laicorum?

33. Dicitur, absque ulla exactione. Nam istud absque ulla exactione, ac spontè per Ecclesias, ex arbitrio Episcopi, qui dictam necessitatem inspicere debebat, olim conferendum erat; ita ut ea Laici humiliter & devotè reciperent cum gratiarum actione, prout declaratum fuit in Concilio Generali sub Innocentio III. & refertur c. *Adversus. eod.* Ubi tamen iudicium super his denuò admittitur Episcopis, atque præcipitur, ut propter imprudentiam quorundam, Romanus Pontifex priùs consulatur: *cujus interest, communibus utilitatibus providere.*

Quæ condi-
tiones re-
quirantur,
ut Ecclesiæ
& Clerici in
communi-
bus necessi-
tatis con-
tribuere te-
neantur?

34. CONCL. IV. Ut in casu communium necessitatum, vel utilitatum, Ecclesiæ, & Clerici contribuere debeant, plures requiruntur conditiones, ex allegatis textibus Juris desumptæ. I. Ut necessitas, vel utilitas sit publica. II. Ut Episcopus, & Clerus super hoc deliberent. III. Ut dicta necessitas, vel utilitas, sit communis, tam Laicorum, quàm Clericorum. IV. Ut ad eas relevandas non sufficiant facultates Laicorum. V. Ut contributio ab Ecclesiasticis fiat spontè, & sine aliqua exactione seu compulsione Laicali: unde talis contributio, seu collecta, non debet imponi auctoritate Magistratus sæcularis, sed Ecclesiastici; simulque ad eam solvendam Clerici non sunt compellendi per Judicem sæcularem, sed per Ecclesiasticum. VI. Ut, nisi periculum in mora fuerit, desuper Romanus Pontifex consulatur. Ita desumitur ex cit. c. *Non minùs, & c. Adversus, de Immunit. Eccles. junctâ Clem. un. eod. in c. prout fusiùs explicat Fagnanus c. Non minùs, n. 22. & seqq. ac tenent alij Canonistæ.*

